

О П Р Е Д Е Л Е Н И Е

гр. София, 6.03. 2012 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

Върховен касационен съд на Република България , Трето гражданско отделение в закрито заседание на дванадесети декември , две хиляди и единадесета година, в състав :

ПРЕДСЕДАТЕЛ: **НАДЯ ЗЯПКОВА**
ЧЛЕНОВЕ: **ЖИВА ДЕКОВА**
ОЛГА КЕРЕЛСКА

След като изслуша докладваното от съдията КЕРЕЛСКА гр.д.№ 613/2011 год., за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по чл. 288 ГПК.

Образувано е по касационна жалба на Р. З. З. , чрез адв. М. А. срещу решение №2 от 07.01.2011 год. на Апелативен съд [населено място] , с което е потвърдено решение № 982/01.07.2010 год. , постановено по гр.д. № 1310/2009 год. на Пловдивския окръжен съд, с което са отхвърлени като неоснователни предявените от Р. З. З. от [населено място] против В. Т. – З. , С. С. Т. , Д. Т. Б. и М. Е. Б., всички от [населено място] иски за прогласяване нищожността на договор за дарение, обективиран в нотариален акт №86, том IV, рег. № 9020, нот. дело №643/2008 год. на нотариус Е. П. А.-А. с рег. № 401 и район на действие - РС [населено място] , с който В. Т. Т. – З. дарява на Д. Т. Б. 1/100 ид. част от собствената си ½ ид. част от недвижим имот – апартамент №3, находящ се първия етаж в жилищен блок №2, „М.”, [населено място], [улица], състоящ от три стаи и готварна с обща застроена площ от 78 кв.м. , ведно с избено помещение №7 и 3,74 ид. части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото поради заобикаляне на закона - чл.33 ЗС, поради липса на основание и като абсолютно симулативен , а също и иска с правно основание чл.33,ал.2 ЗС за изкупуване на собствените на В. Т. – З. и С. С. Т. ид. части от описания имот, които са прехвърлени от двете на Д. Т. Б. с договор за покупко-продажба от 07.10.2008 год., изповядан с нотариален акт №87, том IV, рег. № 9021, н.д. №644/2008 год. на нотариус Е. П. А.-А. с рег. № 401 и район на действие - РС [населено място], при действително уговорените между страните условия.

Отхвърлени са като неоснователни , предявените от Р. З. З. срещу В. Т. – З. и С. С. Т. и срещу Д. Т. Б. и М. Е. Б. при условията на евентуалност иски за прогласяване нищожността на описания договор за дарение между В. Т. Т. – З. и Д. Т. Б. като относително симулативен и прикриващ договор за покупко-продажба и за постановяване да бъдат приложени правилата на прикрития договор, както и иск с пр. осн. чл. 33,ал.2 ЗС за изкупуване собствените на В. Т. – З. и С. С. Т. идеални части от апартамент №3, находящ се първия етаж в жилищен блок №2, „М.” [населено място], [улица], ведно с избено помещение №7 и ид. части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото, които са прехвърлени на Д. Т. Б. с описания договор за дарение между него и В. Т. Т. – З. и с описания договор за покупко-продажба между В. Т. – З. и С. С. Т. като продавачи и Д. Т. Б. като купувач.

Ответниците по касационната жалба В. Т. – З. и С. С. Т., Д. Т. Б., М. Е. Б., оспорват наличието на законовите основания за допускане на касационно обжалване.

К. счита, че касационно обжалване следва да се допусне по въпроса : дали е заобикаляне на закона , когато с договор, различен от покупко- продажбата, се отчужди идеална част от имот на трето за съсобствеността лице , а впоследствие същото трето лице придобие и други идеални части от съсобствената вещь без да е необходимо те да бъдат предлагани на съсобственика по реда на чл. 33,ал.1 ЗС.

К. сочи, че по този въпрос е налице противоречива съдебна практика в това число и противоречива съдебна практика на ВКС, поради което въпросът има значение за точното приложение на закона и за развитие на правото . В тази връзка се позовава на решение №1/12.04.2010 год.,постановено по гр.д. №3512/2008 год. на ВКС, II г.о. и решение №457/14.07.2010 год. на ВКС по гр.д. № 621/2009 год. IV г.о.

Допускането на въззивното решение до касационно обжалване се иска и доколкото същото е постановено в противоречие със задължителната практика на ВКС - ТР №1/04.01.2001 год. на ВКС по т. гр.д. №1/2000 год. на ОСГК, според което въззивната инстанция трябва да изготви самостоятелни мотиви, което задължение произтича от решаващата дейност на тази инстанция .

Според касатора въззивният съд е преповторил фактическите изводи на първостепенния съд и не е изложил правни доводи.

На трето място касаторът счита, че обжалваното въззивно решение повдига и процесуалният въпрос за доказателствата и доказателствените средства, с които следва да се установява нищожност на безвъзмездна сделка - дарение поради заобикаляне на закона, липса на основание и абсолютна симулация.

Касационната жалба е подадена в законоустановения срок, от надлежна страна и срещу подлежащ на касационно обжалване съдебен акт, поради което е процесуално допустима.

Досежно допустимостта на касационното обжалване и с оглед правомощията по чл. 288 ГПК ,ВКС приема следното :

Формулираните от касатора втори и трети въпрос нямат характер на правни въпроси по см. на чл. 280,ал.1 ГПК, доколкото не са били предмет на разглеждане във въззивното решение и не са обусловили изхода на делото по предявените искове.

Така както са формулирани и обосновани в представеното с касационната жалба изложение по чл. 284,ал.1,т.3 ГПК представляват доводи за допуснати процесуални нарушения, които обуславят неправилност на решението чл. 281,т.3 ГПК и не могат да бъдат предмет на разглеждане в производството по чл. 288 ГПК.

Първият поставен въпрос е бил предмет на разглеждане във въззивното решение в частта му, в която съдът се е произнесъл по иска за нищожност на дарението , обективирано в нотариален акт №86,том IV, рег. № 9020, нот. дело №643/2008 год. на нотариус Е. П. А.-А. с рег. № 401 и район на действие - РС [населено място] , с който В. Т. Т. – З. дарява на Д. Т. Б. 1/100 ид. част от собствената си ½ ид. част от процесния недвижими имот, поради заобикаляне на закона - чл.33 ЗС, и е относим към решението по обусловения иск по чл.33,ал.2 ЗС за изкупуване.

С въззивното решение е прието, че с извършеното дарение не е налице заобикаляне на закона , доколкото не е налице забрана за дарение на ид. част от неделив наследствен имот и по делото не са ангажирани доказателства страните по договора за дарение да са целели забранен от закона резултат.

Това разрешение на въпроса е в съответствие с неговото разрешаване в представеното по делото решение №475/14.07.2010 год. по гр.д. № 621/2009 г. IV г.о. ГК , с което е прието , че една сделка е сключена при заобикаляне на закона , когато забранената от закона цел се постига с позволени средства, когато макар и от външна страна правната форма е спазена, целта е чрез нея да се постигне един непозволен или забранен от закона резултат. Сключената при заобикаляне на закона сделка е поначало позволена- недопустима е нейната по- далечна цел.

При тази принципна позиция е прието, че дарението на ид. част от съсобствен имот, последвано от отчуждаване на останалата ид. част от имота на трето за съсобствеността лице чрез възмездна сделка / в случая покупко- продажба/, не е нищожно поради заобикаляне на закона, дори целта на дарението да е била осуетяване правото на изкупуване, доколкото чрез него не се постига забранен от закона резултат . Резултата от дарението, според решаващия състав, е прехвърлянето на собственост, което не е забранено от закона . Същевременно правото на изкупуване възниква за съсобственика при наличие на валидни разпоредителни сделки и за това то е насочено не срещу разпоредилия се съсобственик, а срещу третото лице преобретател, което валидно е придобило права.

Противното становище е застъпено с решение №1/12.04.2010 год., постановено по гр.д. № 3512/2008 год. , II г.о. на ВКС, с което при аналогична хипотеза е прието, че извършеното дарение на 1/6 ид. част от недвижим имот , последвано от покупко- продажбена сделка на останалата притежавана от прехвърлителя ид. част от имота, е сключено при заобикаляне на закона, поради което е недействително.

Според решаващият състав тази недействителност се обуславя от законовата забрана да се постигне определен правен резултат по силата на сключената сделка.

Двете решения са постановени при условията на чл. 290 ГПК и имат задължителен характер. Последното обуславя хипотезата на чл. 292 ГПК, поради което производството по делото в частта, в която се обжалва въззивното решение, с което е отхвърлен като неоснователен предявеният от Р. З. З. от [населено място] иск за прогласяване нищожността на договор за дарение, с който В. Т. Т. – З. дарява на Д. Т. Б. 1/100 ид. част от собствената си 1/2 ид. част от недвижими имот поради заобикаляне на закона - чл.33 ЗС, както и предявеният от нея срещу В. Т. – З. , С. С. Т. , Д. Т. Б. и М. Е. Б. иск за изкупуване на собствените на първите две ид. части от имота, прехвърлени на Д. Б. с договор от 07.02.2008 год., следва да бъде спряно и на осн. чл. 292 ГПК следва да бъде предложено на Общото събрание на гражданската колегия да постанови тълкувателно решение по обуславящия изхода на делото по тези иски въпрос .

Същият съгласно т. 1 от ТР № 1/19.02.2010 год. на ВКС по тълк. дело №1/2009 год. ОСГТК следва да бъде уточнен както следва: Налице ли е заобикаляне на закона по чл. 26,ал.1, пр.2-ро ЗЗД, когато с договор за дарение се отчужди ид. част от частта на дарителя в съсобствен имот на трето за съсобствеността лице и останалата ид. част е прехвърлена в последствие с договор за продажба на същото лице без частта на дарителя да е предложена за изкупуване на първоначалните съсобственици съгл. чл. 33,ал.1 ЗС.

Този правен въпрос не е относим към решението в останалата му част.С оглед на това, по отношение на тази част, няма процесуална пречка съдът да се произнесе по чл. 288 ГПК, като не допусне касационното обжалване на решението поради липса на законовите предпоставки за това.

Мотивиран от горното, Върховният касационен съд, състав на 3-то г.о.

О П Р Е Д Е Л И:

СПИРА производството по гр.д. № 613/2011 год. на ВКС, 3-то г.о. в частта, в която се обжалва решение № 2 от 07.01.2011 год. по гр.д. № 1016/2010 год. на Апелативен съд [населено място], с което е потвърдено решение № 982/01.07.2010 год. , постановено по гр.д. № 1310/2009 год. на Пловдивския окръжен съд , с което са отхвърлени като неоснователни предявените от Р. З. З. от [населено място] против В. Т. – З. , С. С. Т. , Д. Т. Б. и М. Е. Б., всички от [населено място] иски за прогласяване нищожността на договор за дарение, обективиран в нотариален акт №86, том IV, рег. № 9020, нот. дело №643/2008 год. на нотариус Е. П. А.-А. с рег. № 401 и район на действие - РС [населено място] , с който В. Т. Т. – З. дарява на Д. Т. Б. 1/100 ид. част от собствената си ½ ид. част от недвижим имот – апартамент №3, находящ се първия етаж в жилищен блок №2, „М.“, [населено място], [улица], състоящ от три стаи и готварна с обща застроена площ от 78 кв.м. , ведно с избено помещение №7 и 3,74 ид. части от общите части на сградата и от правото на строеж върху мястото, поради заобикаляне на закона - чл.33 ЗС, и иска с правно основание чл.33,ал.2 ЗС за изкупуване на собствените на В. Т. – З. и С. С. Т. ид. части от описания имот, които са прехвърлени от двете на Д. Т. Б. с договор за покупко-продажба от 07.10.2008 год., изповядан с нотариален акт №87, том IV, рег. № 9021, н.д. №644/2008 год. на нотариус Е. П. А.-А. с рег. № 401 и район на действие - РС [населено място], при действително уговорените между страните условия.

ПРЕДЛАГА на Общото събрание на Гражданската колегия на ВКС да постанови тълкувателно решение по въпроса:

Налице ли е заобикаляне на закона по чл. 26, ал. 1, пр. 2-ро ЗЗД, когато с договор за дарение се отчужди ид. част от частта на дарителя в съсобствен имот на трето за съсобствеността лице и останалата ид. част е прехвърлена в следствие с договор за продажба на същото лице без частта на дарителя да е предложена за изкупуване на първоначалните съсобственици съгл. чл. 33, ал. 1 ЗС.

НЕ ДОПУСКА касационно обжалване на решение № 2 от 07.01.2011 год. по гр.д. № 1016/2010 год. на Апелативен съд [населено място], в останалата част.

Определението не подлежи на обжалване.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:
ЧЛЕНОВЕ: